

Handläggare
Eva-Lena Larsdotter
50611

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2021-11-05

Ärendebeteckning
VMN 2021/0023

Vatten- och miljönämnden

Utveckling av natur- och vattenmiljöer invid f.d Salvehuset med koppling till Kalmar dämme och Skärgårdsparken

Förslag till beslut

Vatten och miljönämnden beslutar att avsätta 1 000 000 kronor för att genomföra åtgärder i utemiljön kring f.d. Salvehuset med koppling till natur och vattenmiljöer i Kalmar dämme, Skärgårdsparken.

Bakgrund

Projektet att utveckla natur och vattenmiljöerna invid f.d. Salvehuset tar sin utgångspunkt i uppdraget att utveckla områden för multifunktionella satsningar kopplat till exempelvis odling, rekreation, biologisk mångfald, integration, friskvård, föreningsliv och klimatanpassning. Det är också kopplat till uppdraget att utreda möjligheterna för att ”Salvehuset” kan upprustas i syfte att utveckla som servicebyggnad för friluftsliv och föreningsliv med mera, vid Kalmar dämme med omnejd.

I området Kalmar dämme-Hagbynäs-Vesholmarna-Södra utmarken finns stor potential att utveckla ett nytt stadsnära friluftsområde, Skärgårdsparken. Området omfattar ca 150 hektar och knyter samman naturen från Boholmarna mot Stensö. Här finns stor variation i naturkaraktärer och många möjligheter till rekreation i samklang med tekniska anläggningar, i form av vandringsled, våtmarker, fågeltorn, stigar m.m. Men området är i stora delar okänt för många och inte skyltat som friluftsområde.

Nu pågår samverkan i koncernen utifrån ekosystemtjänster och hur tekniska anläggningar, våtmarker, naturvård och bete mm kan samverka ihop med ett utvecklat friluftsliv inom området med målsättning att skylta det som ett friluftsområde. Utvecklingsarbetet för friluftsområdet bör ske parallellt med att reningsverket byggs om och deponikullar sluttäcks så att det är färdigt för invigning samtidigt som reningsverket står klart. Arbetet med att ta fram en utvecklingsplan för området pågår liksom att ta fram en skötselplan för dämmen och naturvård. Potentialen för rekreation och informationsinsatser om natur

och biologisk mångfald är stor i ytorna mellan tekniska anläggningar. Området efterfrågas för vandring, cykelstigar, ridstigar, aktivitetsområde cykel, pulka, skridskor, utsiktsplatser, grillplatser, vindskydd, fågelskådning och pedagogiskt utflyktsmål och uteklassrum för barn och skola.

I ett friluftsområde behövs en servicebyggnad med tillgång till vatten, toaletter, värme och väderskydd men också att innehålla naturinformation och annan service för friluftsbesökare i området. Den före detta Salvebyggnaden finns på en strategiskt bra plats intill en av de naturliga entréerna till området med bra angoringsmöjligheter för både bil, cykel och på sikt möjlig busshållplats. Byggnaden står för närvarande oanvänd och kan efter renovering fylla en viktig funktion för både förvaltningsträffar, föreningsliv och friluftsbesökare i området samt naturinformation.

I samband med upprustning av byggnaden behöver även utemiljön rustas. Här kan en rad åtgärder och satsningar skapa en ny attraktiv entré till Kalmars vattenrike, med koppling till dämmet och Skärgårdsparken. Stor potential finns att komplettera naturmiljöer i anslutning till huset och plats för utomhuspedagogik med information om vatten, natur och biologisk mångfald, i form av bland annat biparadis, insektshotell, odlingar och vattenlek.

Följande föreslagna åtgärder, utan rangordning, bidrar till att utveckla platsen till gagn för djur, natur och människor;

1. Dialog och samverkan med skola, föreningar, allmänhet samt förvaltningsövergripande som grund för utvecklingspotential och behov i området samt illustration för utformning av området. Steg 1 närområdet, steg 2 hela Skärgårdsparken.
2. Skyltar; vägvisning till området, entréinformation, stigskytning inom området, skyltar vid uteklassrum om vattendjur och växter i dämmet.
3. Entréytan; Befintliga ytor anordnas till välkomnande angöring för besökare som kommer till fots, med cykel, bil eller buss. Här kan också finnas plats för husbilar och reseryta för snöupplag. Invid huset möjlig cykelservice och rengöring av exkursionsredskap. Förråd kan innehålla material för exkursioner av olika slag.
4. Røjning av träd, buskage mm i närområdet kring huset.
5. Anläggningar intill våtmark och dämmen för att studera fåglar, bygga bryggor, utgångspunkt för pedagogik. Tillgänggöra några områden med spång eller liten brygga så att det går att håva utan att fastna i gyttjan eller sliter på vassen.
6. Anlägga ängsytor, biparadis, insektshotell och plats för odling.
7. Grillplatser och väderskydd/paviljonger, ska fungera för uteklassrum och allmänhetens besök. Skärmtak eller paviljong kopplat till servicehuset och kompletterande antal vid befintlig paviljong längre in i området, för att ge möjlighet till naturskola, samla klasser, håva vattendjur och andra exkursioner.

8. Upplevelseträdgård vid Salvehuset, stimulera sinnen, jmf station Linné, Öland
9. Vattenlek för barn. Ex: Pumpa upp vatten och skapa en bäck med möjlighet att dämna upp och meandra, kanske kombinera med ”stepping stones” m.m.
10. Ta fram hemsida och material, guider som kan guida vid dämmet. Ta fram arbetsblad och aktiviteter specifik för dämmet och för olika åldersgrupper. Detta kan utvecklas med personal som kan guida.

Åtgärderna överensstämmer med flera mål i Agenda 2030, exempelvis;

Mål 3. God hälsa och välbefinnande

Mål 4. God utbildning för alla

Mål 11. Hållbara städer och samhällen

Mål 15. Ekosystem och biologisk mångfald.

Åtgärdsförslagen innehåller både satsningar för 2022 och satsningar som kan göras längre fram i tid. Bedömda kostnader för åtgärdslistan avses kombineras med ansökning om externa medel. Ambitionsnivån i genomförandet av föreslagna åtgärder påverkas av om externa medel beviljas.

Totalt bedöms att genomförandet av åtgärderna kostar ca 1-2 miljoner kronor beroende på ambitionsnivå och om externa medel beviljas.

Eva-Lena Larsdotter
Friluftsutvecklare

Bilaga: Översiktskarta Skärgårdsparken

Skärgårdsparken

